

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

Nr. 245.

Braşov, Duminecă 6 (10) Noembrie.

1905.

REDACTIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Ştirilor nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în
Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Angenfeld & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iulin
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licaţii mai dese după teriţă
şi învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe şase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poştale din întră şi din
afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe şase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu diavul în casă: Pe un an
24 cor., pe şase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât şi inserţiunile
sunt a se plăti înainte.

Lupta cu coaliţia.

Cei dela guvern vedând că cu
metodul lor de pân' acuma folosit
faţă cu rezistenţa pasivă a munici-
piilor n'o pot scote la cale nici-decum,
au început să-şi piardă din răbdare
şi ameninţă prin foia oficiosă maghiară,
că de aci încolo se vor vedea necesi-
taţi a lua cu totul alte măsuri de ri-
gore. Apelul ce-l adresează această foie
municipiilor renitente, să nu provoce
forţa publică a statului, nu însămnă
decât: tocă la urechea surdului.

Ōmenii coaliţiei nu numai că nu
se gândesc a curma rezistenţa lor,
dér umblă cu planuri noue de aţitare
a funcţionarilor administrativi. Li-se
brodesc însă cam réu aceste planuri,
căci ele se pot executa numai pe pie-
tea bieţilor ōmenii, cei mai mulţi fără
stare, numai cu salariile lor de func-
ţionar şi cu grele sarcini familiare
în spinare. Ca să-i pótă câştiga pe
toţi aceştia pentru aventurile koşutiste
s'ar cere cel puţin fondurile miliardar-
ului Rockefeller. Nu se pótă face însă
o rezistenţă serioasă nici timp de 3
luni, când vântul suflă aşa de tare
prin buzunarele patrioţilor oposanţi.

Totuşi le succede coaliţiilor să
aranjeze ici colo câte un spectacol
de rezistenţă cu care să-şi tîie viu
spiritul de luptă între cetele lor com-
batante. Tocmai acuma presa coali-
ţiei dă de scire cea mai nouă resis-
tenţă de la Caşovia. „Gendarmerie
în casa comitatului din Caşovia“. —
„Au spart uşile“. — „Congregaţia nu
s'a putut ţine“. — „Nu s'a gasit de
cât un singur vîndător al cauzei naţi-
onale“.

Când veđi aceste senzaţionale
titule, ţi-se pare că cetesc un roman
din evul mediu, când cavalerii cu că-
maşa de oţel şi cu vizirul închis a-
taeau câte o cetăţue retrasă. În ca-
sul de faţă figurile medievale le re-
presentă doi haiduci, pe cari vicespa-
nul renitent i-a aşedat ca pază în
uşa comitatului, pe care o pecetluiră

după-ce au incuiat'o, ca să nu pótă
intra noul fişpan Pongracz, numit de
guvernul Fejervary.

Acestor doi haiduci li-se pune
în gură nisce declaraţiuni menite a
da espresiune indignaţiunii naţiunii
resistente, cari fac o impresiune mai
mult ridicolă. Totul se reduce la fa-
ptul, că au fost sparte uşile casei co-
mitatului, unde era conchemată adu-
narea de noul fişpan.

Representaţiii de acestea hazlie,
ce se sfêrşesc fără a se vêrsa măcar
o picătură de sânge şi fără a se a-
tinge măcar pêrul din capul unui
haiduc, se vor mai repeţi, dér vr'un
resultat serios nu vor avé nici în
favorul rezistenţei, nici în acel al gu-
vernului. Aşa se încep tóte, mai în-
tăiū numai ca un fel de joc, din care
apoi se nasc de regulă pârueile şi
bătăile sângeróse. Cam aşa au să se
slêrşescă şi luptele în jurul rezistenţei
pasive, cari astăđi se invêrtesc încă
în jurul legii, după cum o interpretéza
unii şi alţii. Până atunci acţiunea cea
mai de semnă va fi aceea privitoare la
introducerea reformei electorale, pro-
gresiste şi liberale, ce a pus'o în ve-
dere programul guvernului Fejervary.

Acum ved şi foile coaliţiei, că o
mână lungă lucréza sistematic în Aus-
tria şi Ungaria totodată, pentru că
prin introducerea votului universal
se pregătéscă era absolutistă, ce o
are în vedere camarilla, calcându-se
pe códă şi hegemonia maghiară.

La 28 a l. c. e convocat „Reichs-
rathul“ şi e sigur că deja în prima
şedinţă ministrul preşedinte Gautsch
va presenta camerei proiectul de re-
formă electorală, cerénd ca să se
pună în grabnică discuţie.

Pressa coaliţiunii are informaţi-
unea, că desbaterea asupra votului
universal va produce în parlamentul
austriac o mare invălmăşală de ve-
deri şi păreri divergente şi că din
causa acésta nu se va puté aduce
nici o hotărîre, aşa că guvernul va
trebui să apeleze la disolvarea „Reichs-

rathului“. Cam asemenea află ace-
leaşi foi, se va întâmpla şi în Ungaria.
Kristoffy va veni cu proiectul
sêu de reformă electorală înaintea
dietei şi decă acésta il va respinge,
guvernul o va disolva, apelând la cor-
pul electoral din têrá.

Firesce că coaliţiii sunt tari în
credinţă, că cabinetului Fejervary nu-i
va succede de a suprima opoziţia şi
a dobândi majoritatea. Rêmane, ca
faptele să dovedéscă ce va fi în stare
şi ce nu se covîrşéscă Fejervary. Una
nu o va puté covîrşi nici el, nici coa-
liţia, nici amêndoi laolaltă, decă s'ar
împăca, şi acésta este: glasul şi
cerinţele inexorabile ale timpului,
ci se va întâmpla şi cu cavalerii me-
dievali de la noi, cum s'a întêmplat
şi se întêmplă cu mulţi alţii ne-
semănat mai tari, ca să se fie co-
vîrşiţi ei de spiritul timpului şi siliţi
a capitula înaintea lui.

Braşov, 18 Noembrie n.

Ordin preainalt. Fôia oficială va pu-
blica în numărul sêu de ađi un ordin dat
de Majestatea Sa, prin care rezervistii de
întregire sunt chemaţi la serviciul activ în
armată. Ordinul mai dispune, ca soldaţii
cari şi-au împlinit serviciul, încă să fie re-
linaţi şi mai departe, însă numai în măsura
cât e absolut necesar pentru menţinerea
ordinii în armată. Reservistii de în-
tregire vor trebui să între în serviciu cu
đina de 27 Decembrie.

Guvernul austriac şi dreptul electoral.
Din Viena se anunţă, că la compunerea
proiectului de lege electorală, guvernul va
fi condus de următoarele principii: 1) Des-
fiinţarea Curiei; 2) introducerea votului
universal egal; 3) crearea de cercuri elec-
torale mai mici; 4) distribuirea manda-
telor după numărul sufletelor şi după
censul de dare în singuraticile provincii
ale Corónei.

Alegerile plânuite pentru anul viitor
se vor face pe baza noii legi electorale,
şi guvernul se va îngriji, ca parlamentul

să resolve în timpul cel mai scurt posibil
proiectul despre reforma electorală. La cas
când ar întâmpina greutăţi şi piedeci în
parlament, guvernul va disolva imediat
camera şi va intra în noua campanie elec-
torală cu lozinca votului universal.

Din Viena se mai anunţă, că Reichs-
rath-ul va fi convocat pe đina de 28
Noembrie.

**Maj. Sa Monarchul nostru mijlocitor
în conflictul româno-grec.** Din Londra se
telegraféza điarului »N. Fr. Pr.«, că Re-
gele George al Greciei, care se află ac-
tualmente în Londra, va sosi pe la sfîrşitul
acestei luni în Viena. Visita regelui George
la Viena nu va avé caracter oficial; totuşi
se crede, că regele Greciei va ruga pe
Maj. Sa monarchul nostru, să ia asupra-şi
rolul de mijlocitor în conflictul Greciei cu
România.

Puterile şi Pórtă. Din Berlin se tele-
grafiază, că în cestiunea comandaí supreme
a vaselor ce se vor trimite pentru demon-
straţia navală internaţională, s'a întêmplat
schimbare. Nu un amiral engles, cum
se đicea, ci un amiral austro ungar a fost
însărcinat cu comanda supremă a esca-
drelor unite. Acesta este vice-amiralul
Ripper, comandantul din Pola, care a pri-
mit deja dela guvernul din Viena avisul
în cestiune. Schimbarea acésta s'a făcut la
propunerea Angliei, care a arătat, că Aus-
tro-Ungaria are interese mai mari decă
în Peninsula-balcanică şi că prin urmare
Austro-Ungariei îi com-
pete comanda supremă a escadrelor unite.
Tóte puterile au acceptat acésta propunere
şi alaltăeri şi ministerul austro-ungar de
esterne şi a dat consimţemntul.

Ce privesce programul demonstraţiei
navale, marile puteri au stabilit așa nu-
mita procedere gradată. Flotele puterilor
se vor uni în portul Pireu şi de acolo vor
merge la insula Mitilene, unde vor pune
sechestru pe oficiul vămii. Decă acésta n'ar
folosi, flota va merge în golful-Bezika,
unde încă va lua în stăpânirea ei oficiile
vamale; ér decă nici acésta n'ar folosi,
flota va bloca Dardanelele.

FOILETONUL «GAZ. TRANS.»

Ordonanţa conscienţiosă.

De Wladimir Peltscheff

Ţineam un servitor, care prin prostia
sa nemaipomenită mă scotea din sărite. Pe
lângă acestea dădea gât ceaiului meu, când
ţineam scóla cu soldaţii companiei, imi
purta mânuşile, şi fuma din ciubucul meu
— tolănit pe patu-mi.

Că mi-a beut ciaiul — trecă ducă-se,
Să-i fie de bine. Că a fumat din ciubucul
meu şi mi-a deranjat patul, — ducă-se pe
pustiul! Pe-atunci nu sciam nimic de acésta,
ér când prinseiu de veste, el era peste
mări şi têri.

Ceea ce mă supêra însă, era nepunc-
tualitatea lui. Diminéta se scula cu un
ceas mai târđiu şi nu era chip să-şi ispră-
vêscă lucrul đilei. Am suferit un an întreg.
M'am plâns în fine căpitanului, am dat în-
tr'o bună đi brânci servitorului şi am luat
în serviciu pe — Petru.

Petru era chiar contrarul premergă-
torului sêu. Parol! Am esperiat îndată, că

în noul servitor am câştigat un om, pe
care trebuia să-l tratez cu respect.

»Petre« — îi dîseiu în prima đi, —
»fiecare diminéta ai să mă trezesci la
6 óre«.

»Să trăiţi, d-le locotenent«.
»Apoi te-apuci de aceea, apoi de ceal-
laltă« — în fine i-am explicat amănunţit
noul sêu serviciu. Şi să mă credeţi, a do-
ua đi tóte erau tocmai pe tocmai, ca şi
când, Dumneđeu scie, câţi ani m'ar fi
servit.

»Bre Petre, de unde te pricepi tu la
tóte?« il întrebaui.

»Dela servitorul d-lui locotenent, ca-
re şede în etajiu prim. Acesta m'a în-
vêţat!«

»Bravo Petre, eşti băiat modell«
A treia đi Petre mă trezesc. Visa-
sem ceva réu şi eram indispus. Mă uit la
ceas: 6 óre şi 5 minute. —

»Aşa începuse şi servitoriul meu de
mai nainte« mă cugetaiū. »La început 5
minute mai târđiu, apoi 30 şi în fine un
ceas bătut, din care nu'l mai puteam scó-
te. — Aşteptă numai, iubite!«

Şi începui să-l injur, ca şi când mi-

ar fi ucis pe tata. Petru prinse minte. O
lună de đile mă tređia punctual la 6.

Intr'una din sêri am zăbovit ceva mai
mult prin oraş. A doua đi Petru mă tre-
zesc cu 2 minute înainte de 6. — Inchi-
puiţi-vê, două minute! Mi-a furat două mi-
nute de somn; pungaşul dracului! I-am
spus-o şi l'am mai ameninţat, că il voi
arunca prin ferêstră afară, il voi pişca
cu clesele ferbinţi şi apoi il voi împuşca.
— Petru ţinū în minte vorbele mele.

Intr'aceea sosi đina aniversărei luptei
dela Bandin, în care luptă regimentul nos-
tru repurtase o învingere strălucită. —
Ce mai petrecere era în cantina ofiţerilor.
Aşa chef mai rar. Cântăreţi, deghisaţi
în haine turcesci, cu tamburine şi cînele
cântau cantece batjocuritoare la adresa
Sultanului şi a armatei turcesci.

După fiecare strofă se goleau paha-
rele; şampania spumega în păhare — scurt
đis, era o petrecere, o sêrá, cum nu mai
pomenisem.

Când sosi mieđul nopţii, voiam să
mă duc. »Nu se pótă« strigară camerađii
în cor şi însuşi căpitanul mă prinse de

mâni şi nu voia odată cu capul să mă în-
depărtez.

»Sunt obosit«, mă scusaiū.
»Nu-i scusă! — Şi noi suntem obo-
siţi!«

»Trebuie să mă scol la 6, ţin scóla la
companie« — replicaui.

»Te înlocuiesc!« strigă sublocotenen-
tul companiei. »Eu am durmit ađi în dea-
juns«.

În fine ce să mai spun — am rêmas.
Notez, că la acésta festivitate aniversară
eram unul dintre cei sêrbătoriţi, căci afară
de mine numai comandantul regimentului
mai luase parte la lupta de la Bandin.

Când se golise al cincelea coş de sti-
cle cu şampanie, voiam din nou s'o şterg.
Locotenentul observând intenţiunea mea
mă asigură din nou, că mă va înlocui
în serviciu şi că pot dormi în linişte până
la prânz.

În fine pe la órele 5 dim ajunsesem
să mă culc. Ce sentiment plăcut! După o
nópte cheuită — în fine în patul cald!
Ce deliciū, ce plăcere nedescrisă — şi am
fost eroul festivităţii — da, lupta de la

Alegerea de rege în Norvegia. Din *Cristiania* se anunță, că guvernul norvegian a comunicat Storting-ului, că pe baza autorizării primite dela cameră, s'a adresat prințului danes *Carol*. Prințul *Carol* a răspuns, că e gata a primi alegerea lui de rege al Norvegiei. Alegerea se va face ați, Sâmbătă.

Guvernul italian contra bandelor grecesci. Ministerul român al atacurilor străine a primit Mercuri o telegramă dela d-l N. Fleva, ministrul României la Roma, vestind, că ministrul de externe al Italiei a luat inițiativa, ca reprezentanții tuturor puterilor mari să facă o protestare colectivă pe lângă guvernul grec în contra incursiunii bandelor grecesci în Macedonia.

Crisa.

Fusiunea disidenților.

Delegații celor două grupuri ale disidenților s'au întrunit alaltăieri la o conferință, în care au luat hotărâri definitive cu privire la fusiune. Se afirmă, că ați Sâmbătă se va proclama de fapt fusiunea. Partidul fusiunii va purta numirea de *partidul constituției* și vor intra în el toți noii și vechii disidenți. Probabil, că vor intra în acest partid și deputații 67-ști în afară de partide. Fusiunea se va face pe următoarea basă:

Ambe grupările țin absolut necesară concentrarea lor pentru apărarea constituției. Problema noului partid va fi: *menținerea și apărarea bazei dela 1867*. Contrastele în jurul bazei de drept public vor fi cu totul date la o parte și ori-ce discuție de drept public va trebui să fie preterată, până când nu va fi pe deplin asigurat interesul cel mai de căpetenie al țării: apărarea integrală a constituției ungare.

În cercurile noilor disidenți a făcut bună impresie acea parte din discursul lui Fr. Kossuth, ținut cu ocazia celei de a 64-a aniversări, în care a dis, că gruparea 67-știlor nu constituie o slăbire, ci o întărire a coalițiunii.

Alegerile din Budapesta.

Rezultatul celor două alegeri de deputat, ce s'au făcut alaltăieri în cercurile 2 și 3 din Budapesta, a urcat la potență speranțele mamelucilor guvernului. Presa guvernamentală vede în reușita ministrului de comerț *Vörös* o înfrângere a coalițiunii, căci candidatul independist a câștigat tocmai în cuibul principal al coalițiunii. »Poporul a judecat în favorul guvernului-Fejervary — dice d. e. »Magyar Szó« — Cine ar fi fost atât de hăbăuc, încât să aștepte dela poporul maghiar să voteze contra lui însuși?« Presa coaliționistă se mângâie dicând, că cercul în care a fost

ales *Vörös*, e cel mai coruptibil din totă țera. În acest cerc biruesce totdeauna candidatul, pe care îl sprijinesc puterea și banii.

Tragi-comedia din Cașovia.

Lupta tragi-comică între guvern și opoziție în orașul *Cașovia* continuă. Ea se poartă între fișpanul nou numit, între primarul suspendat și între primarul substituit.

Precum se anunță din *Cașovia*, fișpanul comitatului *Abauj-Torna* a convocat pe ziua de ieri comisiunea municipală cu scop de instalare. Încă la orele 6 dimineața 200 de gendarmi, cu baioneta pe pușcă, au apărut dinaintea casei comitatului, și în numele legii, au pretins să li-se deschidă porța. Gendarmii au intrat apoi în curtea casei comitatului și s'au postat pe scările și coridorul clădirei. Căpitanul gendarmilor a trimis apoi un gendarm la locuința vicespanului și l'a rugat să dispună a-se deschide sala adunării. Vicespanul a refuzat. Atunci căpitanul de gendarmi a trimis după un lăcătuș, însă în întreg orașul nu s'a găsit lăcătuș, care să vră a-i împlini dorința. În cele din urmă veni armurierul regimentului 34 cu 4 soldați. Aceștia au rupt pecețile de pe ușa și armurierul a deschis ușa c'o cheie mincinosă.

Secretarul fișpanului încunoscintă acum pe acesta, că sala adunării este deschisă, adunarea însă totuși nu va pute să se țină, deoarece nici un membru nu e de față.

Fișpanul a declarat, că amână adunarea generală. Gendarmeria s'a îndepărtat.

Resistența comitatelor ardelen.

Mâne se va ține în *Clușia* o mare adunare compusă din delegații tuturor comitatelor ardelen, la care vor participa mai mulți deputați din opoziție în frunte cu contele *Apponyi* și *Banffy*. Adunarea se ține cu scop de a protesta contra guvernului și a organiza rezistența comitatelor din Ardeal.

Adi după amiază vor sosi la Clușia deputații amintiți. S'a constituit un comitet, care să pună în mișcare tot ce Clușiu are unguresc pentru a face o primire »grandioasă«.

Foile din Clușiu spun, că se vor întruni din acest incident cel puțin 18.000 de oameni, între cari 800 studenți maghiari. Ba mai știu să spună foile din Clușiu, că locuitorii din comuna *Feneșul-săsesc* vor merge la Clușiu sub steag unguresc. (?) Pentru susținerea ordinii s'au luat întinse măsuri. Va eși la fața locului totă poliția, 2 companii de soldați și gendarmeria, — căci aranjatorii se tem, că socialiștii vor face și la Clușiu, ceea-ce au făcut la Cincibierici, vor huidui și bate cu pietrii pe *Apponyi*, *Banffy* și armadia coalițiunii.

Maghiarisarea.

Un domn de pe *Alföld*, care nu-și spune numele, declară însă că e maghiar neaoș cu nume moștenit de la părinți și străbuni și nu cumpărat dela ministerul de interne, calvin crescut în colegiul din *Dobrițin*, ocupându-se în „*Hazánk*“ de un articol al țiarului săsesc »S. D. T.« asupra maghiarisării, dice între altele:

Sub maghiarisare nu înțelegem altceva, de cât dorința Maghiarilor, ca cetățenii nemaghiari ai acestei patrii să învețe unguresc. Măsura acestei învățări este o chestie de detalii, despre care nu vreau să vorbesc, fiindcă nu aparține cadrului acestui articol.

Nu înțelegem altceva sub maghiarisare, fiindcă Maghiarii locuiesc în masse lângă *Dunăre* și *Tisa*, dincolo de *Dunăre* și în *Sécium*, pe de altă parte nemaghiarii locuiesc de asemenea în masse, în alte părți ale țării, și anume Românii într'un grup, Slovacii în altul etc. A pune deci ca problemă Maghiarilor, cari locuiesc în masse, de a preface în Maghiari pe cei ce locuiesc la distanțe de asemenea în masse compacte, este o problemă a cărei împlinire nici un om serios n'o poate crede.

Și încă și mai puțin o poți crede cineva, decât are în vedere, cât de mult ține poporul la naționalitatea sa. Dăr mai puțin va crede, când va vedă cât de mare este numărul acelor Maghiari, a căror religieune (unitară, ev. ref., și rom. catolică), limbă și nume sunt maghiare, și cari se mărturisesc de Maghiari, dăr cari știu mai bine românesce de cât unguresce; când va vedă cât de mulți sunt aceia, a căror religieune nu mai este »maghiară«, ci »română«, și erași cât de mulți, la cari numai numele mai arată originea maghiară, altceva însă nimica, și în cari nu mai vedează conștiința originii maghiare. Aceștia sunt »elopotele amuțite« vii pentru maghiarism.

După părerea noastră acela lucrăză spre binele patriei, care năzuiesce a împedea, ca Maghiarii să se asimileze cu alte naționalități, și caută a aduce înderăt pe cei ce au trecut în altă tabără. Dăr a arunca ochii săi asupra averii altora, nu este o acțiune, care să servescă binele patriei. Să căutăm a opri emigrarea Maghiarilor și asimilarea lor cu alte naționalități. Să nu atacăm, ci să ne punem în defensivă, că-

Cei mai mulți cred, că inima naționalităților nu se apropie în măsură ce ele învață unguresc, atât indivizi, cât și masse. Fără îndoială și inspectorul *Vertessy* a fost de părerea aceasta, când a scris în »E-s«, că o piedecă a maghiarisării în *Sibiu* este, că directorul școlii de fete săsesci și al seminarului nu știu bine unguresc. Din premise false s'au tras concluziuni false. Este falsă credința — în privința indivizilor — că cel-ce știe mai bine unguresc, simpatizează mai mult cu Maghiarii, fie acesta Sas ori Român. Despre acesta se poate oî cine convinge din nenumărate cazuri, numai să caute. Unul are simpatie pentru Maghiari, cu tôte că nu știe unguresc, ăr altul știe unguresc și totuși are antipatie. Se pune acum întrebarea, decât la Sași și Români în totalitatea lor, crește ore simpatia față cu Maghiarii paralel cu învățarea limbii maghiare? Căci decât nu crește, atunci e păcat să le cerem, ca să învețe unguresc, numai pentru-ca să aibă și mai mare antipatie contra noastră, decât până acuma. Decă nu câștigăm prin această simpatie, atunci să lăsăm la buna lor plăcere învățarea limbii maghiare. Acela, care va vedă, că fără ea nu se poate feri, o să învețe el de la sine.

Am vră să scim mai departe, decât clasa inteligentă română ori cea săsescă știe mai bine unguresc? Mai departe: unde au învățat aceștia unguresc? Punem întrebarea aceasta, fiindcă un profesor, care a predat timp de 17 ani la gimnaziul de stat din *Sibiu* a dis odată, că 9/10 din agitatarii români au fost crescuți în școlile noastre. Decă acesta este adevărat — și nu este neverosimil, căci nu e tocmai de mult de când au eliminat pe un elev de cl. V. fiindcă a călcat în picior o ecardă națională maghiară, — decât este adevărat, dicem, atunci este păcat, că educăm pe băieții români în institutele statului, pentru-ca să ocupe slujbele dinaintea elevilor maghiari de la școlile patriotice maghiare.

În sfârșit am mai vră să scim, decât în cazul unei conflagrațiuni europene, inteligența săsescă ori cea românescă, ori ambele, fire-ar ore pentru-ca Ardealul să rămână o parte a Ungariei și să nu se anexeze României?

Lămurirea acestor cestiuni ni se pare mai importantă, decât aceea, că cutare s'au cutare director cât știe unguresc, căci cum am spus, simpatia nu stă totdeauna în raport direct cu cunoștința de limbă.

Bebel despre parlamentul ungar.

Un profesor dela academia comercială din *Clușiu*, Dr. *Kreutzer Leopold* s'a adresat către șeful socialiștilor germani *Bebel* cu întrebarea, decât află că e corectă atitudinea socialiștilor din Ungaria, car s'au pus pe partea guvernului *Fejervary* și în contra luptei pentru constituție? *Bebel* a răspuns printr'o scrisore, datată *Berlin 15 Noemvrie*, în care étă ce dice:

»Dieta ungară nu reprezintă națiunea maghiară și cu atât mai puțin reprezintă ea naționalitățile celelalte, car trăiesc în Ungaria și cari de secole aparțin popoarelor de pe pământul ungar. Parlamentul ungar nu este reprezentant națiunii ungare, ci al classelor dominante în Ungaria, al nobilimei, marilor proprietari, preoțimei și burghezimei. Marea majoritate a națiunii maghiare n'are chip și mijloce, ca pe lângă actualul sistem electoral reacționar și a presiunii oficiale să se desfășură la alegeri, să alégă reprezentanți în parlament. Celelalte naționalități din țera, deși trebuie să corăspundă datorințelor de contribuție și de sânge pentru armată, sunt despoiate de posibilitatea de a afla un reprezentant al intereselor lor în parlament.

Parlamentul, care stă pe astfel de basă, nu este îndreptățit a vorbi și lucră în numele poporului. Și decât un astfel de parlament refuză — după cum de ani de zile face parlamentul d-văstră și de sigură și pe viitor va lucra așa — a primi ca basă a alegerilor parlamentare sufragiul votul secret și direct, atunci acest parlament merită a fi măturat cu orice fel de mijloce. Situația de drept a unui astfel de parlament se bazează pe usurpare și usurparea ori cât de veche ar fi, nu poate să fie sorginte de drept.

Așa deșigură este adevărat, că soții mei de principii din Ungaria iau poziție în contra parlamentului ungar și decât primesc votul universal secret și direct de acolo de unde pot să-l capete. Și nu esite a declara, că subscriu tot cuvântul sențiței ce a pronunțat-o ministrul președinte al d-văstră *Fejervary* asupra parlamentului ungar. Doreș să-și realizeze programul, care va forma din Ungaria un stat modern, ceea-ce nu se poate dice despre actuala Ungarie.

Diarele maghiare, între cari »*Budapesti Hirlep*« sunt foc și cătran contra lui *Bebel*, care vorbește cu atâta »șurșură« despre parlamentul d-vostră al Ungariei, — înainte de ce și-ar fi dat silința a cunoștea situația și împrejurările. *Bebel* nu știe decât »B.H.«, că precum la 1848 »împăratul a ațitat naționalitățile contra celor ce luptau pentru constituție, tot așa mobilizează acum pe socialiști. — Cu astfel de »argumente« resuflete încercă foia maghiară să combată usturătoarele aserțiuni și adevăruri spuse cu atâta franchețe de șeful socialiștilor germani.

SCIRILE DILEI.

— 18 Noemvrie u.

† **Ignatie cav. de Iacobich**, colonel c. și r. în pensiune, a repausat după scurtă și grele suferințe Joi 16 Noemvrie s'era în *Sibiu*, în etate de 60 de ani. În mormântarea se face astăzi, 18 Noemvrie, în cimitierul militar din *Sibiu*. Repausatul colonel era Român din *Banat* și a fost colonel în regimentul nr. 2 de infanterie din *Brașov*. Înainte cu 3 ani, trecând la pensie, s'a mutat la *Sibiu*, lăsând în urmă amintirile cele mai bune printre locuitorii acestui oraș. S'a interesat și a lucrat mult pentru cauza Românilor grănițeri. Îl jălesce veduva *Maria n. Potpeschnigg* și patru copii. — Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată.

Contele de Flandra bolnav. Din *Bruxella* se telegrafizează, că contele *Filip de Flandra*, fratele regelui de *Belgia*, s'a im-

Dandiu... înca un păhar de șampanie... musică...

»La dracu! Ce-i? Tu ești, Hagi Loja?«

»Să trăiți, d-le locotenent! Nu! Eu sunt servitorul d-văstră *Petru*«.

»Piei, canalie turcască!«

»D-le locotenent! Trebuie să vă sculați, e ora 6 și aveți școlă la companie!«

»Să mă lași în pace! M'ai înțeles? Astăzi dorm până la — —«

»Nu se poți! Trebuie să vă sculați!

Îndată am înțeles critica situație. — Să mă scol acum? Mai bine mor! — Îmi ridic puțin capul din perină, deschid ochii și cu voce energică adresez lui *Petru* următoarele cuvinte: »*Petre Ikalovitsi*, ordonanță imp. și reg.! Tu observi, că sunt treaz și vorbesc cu tine la înțeles și cu bunăvoință! Ziua de azi face o excepție. D-l sublocotenent mă înlocuesce astăzi la școlă și eu pot dormi. M'ai înțeles? Pot să dorm mai departe! Du-te acum din odaie și să nu cutezi cumva să calci pragul ușii înainte de prânz, căci vei fi un cadavru rece ca sloiul, o mâncare pentru câinii de rășboi... așa să-mi ajute Dumnezeu!«

»Așa să-mi ajute Dumnezeu, d-le locotenent, trebuie să vă sculați, a bătut ora 6«. — răspuns liniștit *Petru* și dicând aceste, trase plapoma de pe mine și perina de sub cap și mă prinse în brațe.

»Dragă *Petre* — îl rog — capeți 50 cruceri, mai mult, un florin — decât îmi dai pace!«

»D-le locotenent, e ora 6, trebuie să vă sculați să mergeți la companie!« — și cu aceste cuvinte mă ridică din pat și mă așeză pe covor...

Dilele trecute *Petru*, care-și împlinise anii de serviciu — fu concediat. Când am povestit noului meu servitor pățania cu *Petru*, prezentând pe acesta drept un exemplu strălucit al datorinței unui servitor față de stăpânul său, acesta zîmbi șiret și îmi răspuns: Cunoșc deja pățania d-văstră d-le locotenent. *Petru* însuși ni-a povestit-o și ni-o spunea întotdeauna cu mare satisfacție, că i-a succes odată a-se revanșa față de d-văstră pentru gălăgia cea mare ce o făceați în totdeauna în cestiunea punctualității.

v-r.

bolnavit grav. Buletinul ce l-au dat medicii de curte Rommelare și Melis despre bola contelui, sună: »Alteța sa regală contele de Flandra suferă de inflamația organelor respiratorii. Starea este foarte gravă. Noptea a petrecut-o rău«. Regele Belgiei petrece la palatul fratelui său. Contele Filip de Flandra, actualmente în e-tate da 69 ani, era să fie ales la 1866 pe tronul României, însă n'a primit ofertul ce i s'a făcut. La 1867 s'a căsătorit cu principesa Maria, sora regelui Carol. Fiul său Albert e moștenitorul presumpțiv al Belgiei.

Concertul reuniunii române de cântări din Brașov se va ține pe la sfârșitul lunii Decembrie n. a. c. Repetiția viitoare va avea loc Marți 21 l. c. n. cu damele și Vineri cu domni.

»Marcă culturală« Cetim în »B. Econom« că în ședința din 15 l. c. n. a despărțământului Orăștie al »Asociațiunii« s'a decis să se comande pentru prelegerile cu schiorticonul 240 bucăți diapositive din domeniul istoriei naționale, din istoria universală, din istoria națională și alte domenii. Pentru acoperirea cheltuelilor împreunate cu această comandă s'a hotărât între altele, ca să se introducă așa numita »marcă culturală«, care să se lipescă la toate petrecerile și festivitățile aranjate în cercul acestui despărțământ pe biletele de intrare. Această marcă culturală reprezintă valoarea de 2, 6 și 10 fileră, după dorința și putința persoanei respective. Exemplul acesta este, fără îndoială, demn de imitat.

Plecarea regelui Alfons XIII din Viena în sera de 16 Noemvrie regele Spaniei a părăsit Viena. M. Sa împăratul și arhiepiscopul Pau însoțit până la gară. Din Viena regele Spaniei s'a dus la München.

Adunări populare. Adunarea populară convocată pe 14 l. c. în Teiuș a fost oprită. Fisalgăbirul deși luase la cunoștință ținerea adunării, totuși la urmă a dat de scire, că nu permite ținerea ei. Convocătorii s'au adresat pe cale telegrafică ministrului Kristoffy, dăr nu li-a sosit răspuns. Fisalgăbirul a trimis și gendarmii, pentru dizolvarea adunării. — O adunare populară e convocată pe ziua de 25 Noemvrie la Hunedóra. Intre alte puncte ale programului este și candidarea deputatului pentru cercul Hunedóra al cărui reprezentant Török a murit. — Alte două adunări populare se vor ține la 25 Noemvrie în Vas-

Înmormântarea lui Francisc Koós s'a făcut la 16 l. c. fiind de față o asistență enormă de public. În numele Maghiarilor reformați din Bucuresci, al căror păstor sufletesc fusese Koós timp de 15 ani (1854—1869), a rostit un discurs pastorul din Bucuresci Ujvary Istvan. Pe cosciug erau număröse cununii, între carii una din partea lojei francmasonice »Pannonia« din Brașov, al cărui venerabil a fost repausatul.

Francisc Koós a avut avere considerabilă, pe care în cea mai mare parte a lăsat-o pentru scopuri filantropice, cu totul 21 fundațiuni de câte 100—200—500—2000—3000—5000 corone. La școala civilă din Brașov și lăsat 500 corone, cu destinațiunea de a se da procentele unei eleve maghiare din Bucuresci seu România, care va frecuenta această școală. A lăsat mai departe diferite sume bisericeii ref. din Brașov, colegiului ref. din M.-Oșorheii, lojei francmasonice »Pannonia«, diferitelor reuniuni de prin orașele Siget, Bistrița, Deva, Brașov, pe unde a funcționat el ca profesor seu inspector școlar.

Prințul Carol în tramvaiu. Cetim în diarele bucurescene, că prințul Carol al României, însoțit de instructorul său, a făcut alaltăieri o preumblare pe jos până la podul Malmaison, ultima stațiune a tramvaiului electric din Bucuresci. După ce se odihni puțin, s'a urcat spre mirarea publicului prezent și a conductorului în tramvaiu electric, spre a se reintorce la palat. Conductorul devenise atât de perplex, în cât nu scia, să ceară seu nu prințului banii pentru bilet. Din situația această încurcată Pa scăpat însă în curând micul Carol, cerându-i un bilet și dându-i pe lângă taxă și un bacșiș considerabil. În

decursul călătoriei prințul a cetit mai întâiu toate afșele direcțiunii tramvaiului apoi a conversat cu publicul din tramvaiu. Ajuns în strada Brezoianu, prințul s'a dat jos și a vizitat sala de gimnastică a maestrului Richter, unde a luat parte împreună cu ceilalți elevi la exerciții. După două ore petrecute aici, prințul s'a reintors la palatul Cotroceni.

Promoțiune. D. Traian Mihaiu din Orăștie a fost promovat dizele trecute în Strassburg la gradul de doctor în științele economice, financiare și politice.

Alegeri de deputat. În cercurile electorale Zenta și Titel s'a făcuteri alegeri de deputat. La Titel a fost ales independistul Marton Lovaszy, la Zenta naționalistul sârb Musitzky.

Amănunte despre incendiarea orașului Abhela. Dizele trecute am publicat scirea, că mai multe bande grecesci au incendiat orașul Abhela din Macedonia, care e populat în mare parte de Români. După sciri din Constantinopol, Grecii infuriati au incendiat și distrus 135 case, 5 pravălii, toate școlele și bisericile române din localitate. Mai multe sute de familii române au rămas pe drumuri, căci tot avutul lor a căzut pradă focului.

Noul atentat din Constantinopol. În noptea de 15 Noemvrie, pe când Fehim-pașa, șeful poliției secrete, trecea pe strada Pera, o bombă a fost asvirlită asupra trăsursii sale. Bomba nu a explodat de cât după-ce trăsura trecuse. Nu a fost nimeni rănit. Poliția a arestat trei armeni într-o casă situată în fața locului, unde esplosiunea s'a produs și de unde se crede, că bomba a fost asvirlită. Martorii esplosiunii spun, ca Fehim-pașa a scos revolverul și a tras asupra unui om, care fugea. Motivul atentatului este cam misterios. Nu este probabil, ca atentatul să fie datorit armenilor; se crede că este mai degrabă la mijloc un act de răsunare personală, de ore-ce șeful poliției secrete avea număröse dușmani din cauza actelor sale arbitrare. Cum însă pe de altă parte Fehim-pașa era, de când cu atentatul contra Sultanului, căduse în disgratie, se presupune că atentatul a fost simulat.

Tragere la țintă. Regimentul de honveți va ține exerciții de tragere la țintă cu rezerviștii de întregire în zilele de 20 și 28 Noemvrie în Poiană. Din partea poliției se face cunoscut, că în numitele zile este sever interzis a umbla pe teritoriul puștii.

Concertul muzicii orașului. Măne, Duminecă, în 19 l. c. n. va concerta în otelul Europa musica orașului sub conducerea d-lui Max Krause. Programul este foarte bogat și variat. Intre cele 10 puncte se află și compoziția d-lui Dinicu »Florile Câmpului«. Inceputul la orele 8 sera. Intrarea 60 bani.

Viscol și zăpadă. În Viena a fost alaltăieri mare viscol cu zăpadă. Tot așa se anunță și din diferite orașe ale Spaniei despre ninsoși și viscole.

Concert și teatru în Hunedóra. La 25 Noemvrie n. se va da în Hunedóra concert și teatru cu copiii școlii gr. or. române de acolo, în beneficiul acestei școle.

3 odăi frumose în cât sunt potrivite și pentru cancelarie sunt de închiriat în strada Porții nr. 10, unde se dau informațiunii mai de aproape.

Avertisment. Di de di cresce numărul preparatelor sub diferite numiri, contra reumatismului și șoldinei. Tote acestea nu pot influența încrederea ce și-a câștigat-o alifia lui Zoltan. Această alifie renumită nu este a se schimba cu doftorii, care pe lângă alte bole se recomandă folositore și pentru reumatism. Alifia lui Zoltan se întrebuintează numai contra reumatismului și șoldinei, și la aceste suferințe are efect minunat cum se constată de medicii renumiți. Sticla 2 cor. în farmacia producătorului Béla Zoltan, Budapest V. Szabadságtér.

De ce iubesc damele laptele de castraveți al lui Balasa? Pentru-că acest lapte face să dispară de pe obraz după 2

séu 3 întrebuintări pistruille, petele de ficat și imprumută feței un teint alb, fin și fresc. Fără îndoială cosmetic sigur și nevătămător. Sticla 2 corone. Săpun de castraveți veritabil engl. 1 cor., pudră de castraveți 1 cor. 20 b. și 2 cor. Se capătă în toate farmaciile. Se trimite cu posta de farmacistul C. Balassa, Budapest, Erzsébet falva.

4. Pentru folosire esteriodă Dureile de incheiatuși, de reumatism și șoldină, preum și tot felul de aprinderi se vindecă cu succes sigur folosindu-se *spiritul lui Moll*. Prețul unei sticle 1 cor 90 filei. Se trimite dizele cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. reg. A. Mol Viena Tuschlauben 9. În farmaciile din provincia se se ceară prep ratul A. Moll pro eq. t. cu marca de contravenția și subscriere.

Evenimentele din Rusia.

Noua grevă.

Din Petersburg se anunță, că la 15 Nov. n. 32,000 de persoane s'au pus în grevă. Greviștii sunt mai ales împiegați de la căile ferate și culegători. Diarele n'au apăpărut. Majoritatea populațiunii ține acum cu guvernul și condamnă greva. Cu toate aceste situația e gravă. Aprópe toți greviștii s'au înarmat. Muncitorii din arsenale și-au făurit arme pe séma lor. Jidovii fug din oraș.

Guvernul e firm decis a nu mai tolera nimic și a ordonat să se recheme imediat din Manciuria două corpuri de armată.

Witte către muncitorii.

Ministrul președinte Witte a adresat următoarea telegramă către toți muncitorii din ateliere și fabrice.

— Fraților! Muncitorii! Reintrați érași în muncă și lăsați turburările. Fie-vé milă de femeile și copiii voștri și nu ascultați de răsufătuitori. Țarul a ordonat, ca cestiunea muncitorilor să fie rezolvită cu deosebită atențiune și spre acest scop a înființat ministerele de comerț și industrie, a căror problemă va fi crearea de raporturi drepte între muncitorii și antreprenorii. Dați-ne timp să putem realiza tot ce vrem să realizăm în interesul vostru. Ascultați cuvântul aceluia bărbat, care vé vorbit cu voi, și vé binele. — Conte Witte.

Pustiirea Wladiwostokului

Din Tokio se anunță, că comandantul gardei de la granița coreană vestese, că Wladiwostokul a ars total. Resculaii au aruncat în aer cu dinamită toate forturile. Intregul oraș e o grămadă uriașă de ruine. Aprópe jumătate din ofițerii garnisónei marinei au fost uciși. Poporațiunea stă sub cerul liber. Numérul răniților e mare, printre printre cei omorâți se află foarte multe femei și copii.

Revolta matrozilor din Wladiwostok a fost suprimată în sânge. Trupele trimise în contra răsvrăitorilor au purtat lupte grele timp de două zile, — dér orașul a rămas o ruină.

Mare depresiune în cercurile comerciale.

»Wiener Allg. Ztg.« primesce din Moscva scirea, că în cercurile financiare domnesce o mare depresiune. Comerțul devine din di ce merge tot mai slab. Afaceri comerciale deabia se mai încheie. Creditul e foarte anevoios. La bursă se resimte lipsă mare de cumpărători. Hărțile de valóre scad necontentit în preț. Un »krach« e inevitabil. Svonurile necontentite despre repășirea iminentă a contelui Witte agravază situațiunea. Panica la bursă e cu mult mai mare ca în ziua după izbucnirea rășboiului ruso japonez.

Cestiunea polonă.

Pressa rusescă continuă cu publicarea de articole, prin cari se condamnă cu-

noscutul comunicat al guvernului rusesc în cestiunea Poloniei. Diarul »Nowostni« încheie un recent articol al său cu următoarele cuvinte:

»Incă nu e prea târziu, spre norocul nostru, de a păși pe drumul legalității și a împăcării față cu Polonia. Să li-se acorde numai aceeași autonomie ca Finlandezilor. Ultimul congres al Semstvouului din Moscva a votat aprópe cu unanimitate o rezoluțiune în sensul acesta. Din faptul acesta rezultă, că politicienii ruși moderați n'au nimic în contra autonomiei Poloniei, și acestor politicienii aparțin acei bărbați, cărora Witte li-a oferit portofolii și le-a cerut sprijin.

În cazul când guvernul n'ar acorda Poloniei autonomia, atunci ne putem aștepta la un nou soiț de reacțiune. *Caveant consules...*«

Literatură.

Politica de discount, de Ioan I. Lăpădatu, secretarul institutului de credit și economii »Ardeleana«. Sibiu, Tipografia archidieceșană. 1905. Pagini 39. 8° mare.

D-l Ioan Lăpădatu, fost secretar II. al »Asociațiunii«, și ales de curând secretar al institutului de credit și economii »Ardeleana« din Orăștie, și-a scos în broșură conferența ce a ținut-o la adunarea directorilor de bănci vara trecută la Sibiu. Autorul, a cărui competență în materie de economie politică și financiară a fost recunoscută, a făcut un bun serviciu publicului prin publicarea conferenței sale instructive. Broșura se póte procura dela d-l autor din Sibiu cu prețul de cor. 1.20

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 18 Noemvrie. Ministrul de interne a suspendat pe viceșpanul comitatului Abauj. Tot așa s'au luat măsuri energice spre a înfrânge rezistența comitatului Pesta.

Bruxella, 18 Noemvrie. Conte Filip de Flandra, fratele lui Leopold II. și cumnat al regelui României, a murit.

Petersburg, 18 Noemvrie. Se svonesce, că marele duce Nicolae Nicolaeviciu va fi numit dictator. Grevele continuă.

Diverse.

Fabrică de monete vechi. În impurimea Romei există două ferme, unde se fabrică en gros medalii vechi. Curióșă producțiune agricolă și cu toate acestea nimic mai adevărat. Ómenii, cari se ocupă cu această industrie bizară, dau curcanilor să înghiță medalii seu monete fabricate de curind cu efigia lui Tiberiu seu Caligula. După ce au ținut câtva timp în corpul lor micile discuri de metal, curcanii le dau afară acoperite de o remarcabilă patină. Décă patina acesta n'ar fi decât rezultatul călătoriei gastro-intestinale, ar fi ușor de a o suplini tratând, de exemplu, monetele spre a le da formă veche, cu acid chlorhidric diluat. Dér acțiunea mecanică a pietricelelor ce conține gușă, ștergând și tocind pe jumătate trăsăturile prea dure, vine în ajutorul acțiunii purchimice a sucului gastric. E de temut, ca nu cumva óre-cari piese din colecțiunile nóstre publice să fie de proveniența acestui procedeu curios.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

<p>Mare ocașie de crăciun</p> <p>Szénásy, Hoffmann & Co.</p> <p>Magazin de mătăsărie.</p> <p>Budapesta.</p> <p>IV. Bécsi-utca, Nr. 4.</p>	Articole de reclamă:		<p>Mare cantitate de resturi în brocat și alte mătăsării.</p> <p>Cu prețuri foarte ieftine.</p> <p>Mostre trimitem la cerere prompt și franco.</p>	
	Catifea de epalăt pentru blouse și jupóne . . .	metru dela		— 48 cr. în sus
	Asortiment mare de Foulard și mătăsă japoneșă . . .	" "		— 65 " "
	Mătăsării negre și col. pentru rochif . . .	" "		— 75 " "
	Louisine briante sadesa în toate colorile . . .	" "		— 78 " "
	Liberty sublime în toate colorile . . .	" "		— 85 " "
	Mătăsării pentru jupóne margine colorată . . .	" "		— 95 " "
	Mătăsării chiné . . .	" "		— 95 " "
	Mătăsărie skót pentru blouse . . .	" "		115 " "
	Taft brillant reye și vérgate . . .	" "		120 " "
	Sublime cameleon . . .	" "		125 " "
	Reclamtaffota negru fășietóre . . .	metru		95, 128, 150, 165 " "
	Schantung calirare grea . . .	metru		1.90 " "
	Crépe de Chiné în toate colorile, 120 cmtr. lat . . .	" "		2.90 " "
	Blouse brodate cu mătase elvețiană, blusa à bucata . . .	" "		1.90 " "

Sz. 221—1905.

közj. hely.

Arverési hirdetés.

Néhai Kreczoi Péterné született Kársztea Mária hagyatékához tartozó 156 koronára értékelt házi berendezési tárgyaknak folyó évi Deczember hó 21-én d. e. 11 órakor a Brassó Czérna-utczai 11 számú házban fogantatosítandó nyilvános elárvereltetésére venni szándékozókát ezennel meghívom, azzal, hogy az eladás csakis azonnali készpénzfizetés mellett eszközöltetik.

Brassó, 1905 évi Nov. hó 8 án.

Nemes Péter s. k.,

1-1 kir. közj. mint birói megbízott.

AVIS!

In atelierul de croitorie al d-lui **Dionisiu Trifan** în Blașiú (Balázsfalva) se primesc imediat calfe de croitor în lucru.

POPOFF
cel mai bun
CIAI din lume.

Se atrage atențiunea asupra fâșiei vămei rusești pe pachetele originale și marca de contravenție K. & C. 3-101941.

Macht die Haut zart und weiss

Suferințe de stomac

sunt adeseori pricinuite din cauza neglijării conturbației în mistuire, care se arată ca lipsă de apetit, insomnie, constipație, jăgărae, cărcel, umflare, grătă, dureri de cap, tuse, flegmă, anemie, gâbinare, colică etc. și sdruncină sănătatea, decât nu se i-au măsurii din vreme contra lor.

Ca defectorie escelentă contra tuturor aparițiunilor unui stomac stricat s'au constatat, așa numitele **picături Maria Zeller**, de obște cunoscute ca **picături de stomac ale lui Brady**, care sunt probate pentru întărirea stomacului și ca mijloc purgativ. Mii de scrisori de mulțumire și recunoscință. La cumpărare din farmacia să se cêră numai picăturile de stomac ale lui Brady, cele veritabile, și să nu se lase tras pe stôră să primescă altceva. Să se cu atenție la marca de contravenție și subscrierea **C. Brady**. De imitații inferioare se pôte păzi, dacă se comandă direct la producătorul

C. BRADY'S APOTHEKE
zum „König von Ungarn“
WIEN,
I. Fleischmarkt 1-243
de unde se trimite contra
5 cor. 6 sticle, sau contra 4 cor.
50 b. 3 sticle duble franco.
La cerere trimite gratis broșura specială a lui Brady.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui **A. Moll** și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafulor-Seidlitz de **A. Moll** în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pânțee, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunel cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bele femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește meren de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate **Corône 2.** — Falsificațiunile se vor ur mări pe cale judecătôrăscă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui **A. Moll**.

Franzbranntwein-ul și sarea este forțe bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de recelă. Prețul unei sticle originale plumbate, **Corône 1.90.**

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucați **Cor. — 40** Cinci bucați **Corône 1.90.** Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare **A. Moll**.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provincia se efectuează glnic prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui **A. MOLL**.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jakellus, Victor Roth, Eugen Neutädter** și engros la **D. Eremia Nepoții**.

CINE dorește a cumpăra

Losuri a loteriei de clase reg. ung. priv. și a pune preț pe o relațiune care oferă

PRIMA și MARE SIGURANȚĂ

acela să se adreseze în interesul propriu la

NATIONALE WECHSELSTUBEN-GESELLSCHAFT

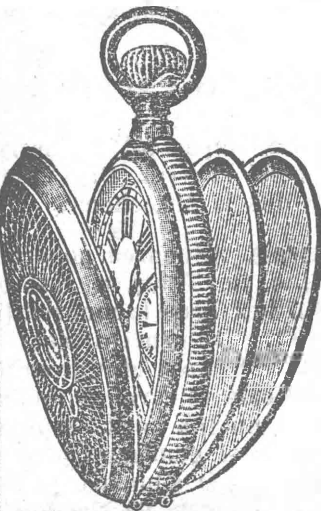
BUDAPEST, Andrassy-tér 9, unde după vedire sau plătit până acuma câștiguri mai mult de **16 milioane corone.**

Important!

Notița redacțională din „Pénzügyi Hirlap“:

Colectorii principali sunt streini imigrați, cari sau etablat în Budapesta și oferă losuri sub sume streine ungurești, făcând reclame care nu corespuud adevărului. — În Prusia, Saxonia etc. unde există loterii de clasă sunt astfel de reclame oprite. Cu privire la aceea că colectorii sunt responsabili față de clienții lor pentru câștigurile eventuale, este de recomandat a se adresa numai la firme de încredere și cu capital, ca și în cas de o eróre posesorii de los ri se fie despăgubiți. 6—6.1917.

Veritabile CIA SORNICE Roskopf

Golddouble-Savonnet-Anker-Remontoir

sunt cele mai nouă Ciasornice Roskopf, cu un aparat-anker escelent și precis dup l u scope ite, cu trei capacuri tari de aur double. Aur double este un metal, care semnă cu aurul și nu-și schimbă asemănarea.

Aceste ciasornice sun admirate pentru montarea lor frumoasă și nu se deosebesc de cele veritabile de aur

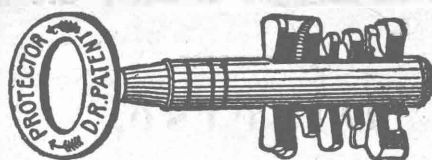
Prețul fl. 4-50.

Lant potrivit la ciasornice de aur double pentru bărbați fl. 1.50. Pentru fie-care ciasornice se dă un revers de garanție pentru 3 ani.

Trimiterea numai cu rambursă.

Josef Spioring, Wien 2-21 (1-6).

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fl. se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tuncungeria de pe parcul **Rudolf** a lui **Spuderca** și la **Eremias Nepoții**.

Ca minunea tehnicei nume c specialiști broasca Patent **Protectorschloss** cu care sunt provădute

CASSELE de fer HESKY

(S. Wertheimer) (Inhaber St. F. und M. Litwin)

Singur reprezentant și deposit pentru Brașov: **ROGER PÁL.**

sigure contra focului și spargerii. Construcție modernă. Prețuri ieftine de fabrică.

Aprobate și întrebuintate de Banca Imp. germ. Neintrecute Fabrica: **WIEN, XVII/3.**

Cine dorește o beutură escelentă și apetisantă,

cine este slab,

cine este anemic,

cine este debil reconvalescent,

cine suferă de insomnie și nervositate,

cine lăpteză copii,

cine suferă de plămâni se

nu întârzie a bea în interesul propriu berea

HERCULES

„Malz-Nährbier-Specialität“

recunoscută ca escelentă pentru efectul cel produce, și care se ține timp îndelungat.

Se capătă în tote prăvăliile de Dessert și Băcăniil mai mari, Restaurații și Cafenele.

Engros: „Deposit de trimitere a Berării **HERCULES**“

BUDAPEST, VII., Bethlen-tér 3,

Telephon: 63-67.

Prețuri curente gratis și franco.

În provincie se trimite 5 kgr. 6 sticle cu rambursă.

Se capătă la prăvălia de Coloniale și delic. **E. JEKEL, Brașov.**

Norocul la GAEDICKE este colosal!

Neintrecute

sunt succesele colecturii mele, nu este oraș în țară, unde se nu fi plătit Gaedicke un câștig principal. În scurt timp am plătit Onor. mei clienți

Premia mare de **602,000 Cor.** cu Nr. **62551,**

de 3-ori câștiguri principale **400,000** „ „ „ **11119,**

400,000 Cor. cu Nr. **28916, 400,000 Cor.** cu Nr. **33464,**

mai departe de 3-ori **100,000, 70,000** de 4-ori **60,000,** mai multe à **30,000, 25,000, 20,000, 15,000** și **10,000 Corône.** — La a XVII-a tragere a loteriei de clasă reg. ung. priv. sunt câștiguri **55,000,** cu **110,000** losuri, în total suma colosală de **14 milioane cu 459,000 Cor.** Cel mai mare câștig event.

Mai de parte o premie cu **600,000,** 1 tragere à **400,000,** 1 à **200,000,** 2 à **1 Milion Cor.** 100,000, 1 à **90,000,** 2 à **80,000,** 1 à **70,000,** 2 à **60,000,** 50 000, 40 000, 5 à **30,000,** 3 à **25 000,** 8 à **20 000,** 8 à **15 000,** 36 à **10,000,** 67 à **5000** etc. etc.

Losuri originale cu prețul:

optimi	pătrarin	jumătăți	întregi.
Cor. 1.50	3.—	6.—	12.—

se trimite cu bani gata, séu cu rambursă. Se trimite planul oficial, cheques gratis și franco. Pentru tragerca la **23 Novembre** mă rog a mi se trimite comandele cât mai curând.

Cassa de bancă **A. GAEDICKE** **Budapesta,** Kossuth-Lajos-utcza 11.